

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félévre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Az erdélyi római kath. statusgyűlés.

(B.) Mennél tovább halad az idő, annál több érdemét és előnyét kell feljegyezzük az erdélyi római katolikus autonómiának, mely nemesak kiváló, hanem tulnyomó befolyást enged a világi elemnek, ellentétben a királyhágóntuli egyházme-gyékkel, melyek a világiak ily nemű befolyását absolute nem engedik meg.

Sokat lehetne e felett mondani, de minek? Ha ott a világi hívek körében oly hatalmas mozgalom nem indul meg, mely az egyedüli hatalom-mal rendelkező főpapságot más nézetre hívja, — eltekintve attól, hogy a tanügy virágzását s egyes egyházak emelkedését ily kizárólagos befolyás da-czára sem lehet eltagadni, sőt éppen el kell ismer-ni: akkor gondolkozunk mi egyedül a magunk ügyeivel, elég gondot adnak azok is. Nem is csoda. Kilencz gimnázium és egy püspöki lyceum 1315 tanulóval, 261 népiskola 25,961 tanulóval; ezen-kivül igen számos egyházközség nagyon is meg-kívánja a gondozást, segélyezést; a segély pedig a gondos vagyongyűjtést és szigorú vagyonekezelést.

A vagyonszerzés körül nevezetes tényt képez a radnóthi uradalom megvásárlása. 900.000 frt volt ez uradalom ára, de ezzel nemcsak biztos vagyonnal szaporította a status gazdaságát, hanem egyszersmind megmentett egy ősi, nagy uradal-mat az elkallódástól, — idegen kézre jutástól, — mit sok szép jószágánál fájlalva nézünk.

A tanintézetek emelkedését örömmel emelhet-jük ki. Nemcsak a tanszerek szaporodnak, hanem a kiváló tanerők, a jelesen képzett egyházi és vi-lági tanárok száma is. Mind ezzel a hazafias elem erősödik és fejlődik Lónhart Ferencz püspök gon-dos és bölcs vezetése alatt, ki minden idejét, min-den erejét csakis egyházmegyéjének szenteli, csakis annak ügyeit intézi a legnagyobb buzgalommal és anyagi áldozatkészséggel.

Ily körülmények között a folyó hó 20-án az erdélyi fejedelmek székhelyében megnyíló közgyű-lést, mely tagjai között oly sok kiváló tehetséget és előkelő állású férfit mutathat fel, a legszebb remények között üdvözöljük.

LEVELEZÉS.

— Visi Imre választókerületében. —

Azon benső és szívélyes viszony, mely az Abrudbá-nya-erespataki választókerületet V i s i Imre orsz. képvise-lőjével összeköti, igen szépen nyilvánult folyó hó 13 —16. napjain, midőn a t. képviselő — kikérve előlegesen minden nyilvános fogadást s kijelentve, hogy most csak jó barátai iránt tartozó baráti kötelességének kíván eleget tenni — Abrudbányát és Verespatakat meglátogatta. — Egy kis társaság, T ö r ö k Bertalan megyei főjegyző és T r i b u s z Gusztáv kir. ügyész kedves nejeikkel, Zalath-nán találkozott a t. képviselővel s miut régi ismerősök, tekintve, hogy a t. képviselő látogatása egészen magan-jellegű volt, vidám hangulatban együtt tettek meg a gyö-nyörű vidéken a további utat, melynek pompás idő ked-vezett.

Verespataki jó barátaink azonban alighogy megtud-ták derék képviselőnk érkezését, már utközben kívánták fogadni a jó barátot s szívélyes üdvözlés után bekísértek Abrudbányára, hol a jó ismerősökön kívül Diószeghy La-jos és kedves családja fogadta a rég várt vendéget.

14.én az egész nap jó ismerősök látogatása, foga-dása, delben a szives házigazdánál fényes díszebéd, este pedig nagy banquette volt. — Diószeghy Lajos üdvözlő poharköszöntésére felállott Visi s igazán egyszerűen szép, de tartalmas beszédében fejezte ki barátainak köszönetét s felhasználta az alkalmat röviden, tappraesetten emlékezn-i meg a Jauszky-ügyről, a külpolitikáról s a romániai vám-háborúról. A lelkes éljenzés, mely szavait mindannyiszor követte, valahányszor felszólt, a személye iránti ragasz-kodásnak élénk kifejezése volt. — Boesássanak meg azok, kik szebbnél szebb felköszöntöket mondtak s azok, kiket felköszöntettek, hogy mindazt sorra nem vehetem. — de szűk a kiszabott tér, elég azt megemlítenem, hogy Gyucz kitűnő zenéje mellett pompás hangulat uralkodott a nagy társaságban, melyet kedves nők tettek később még ele-venebbé.

15-én reggel jókor már megjött Ajtay János, a ve-respataki választók derék vezére és Damó Vilmos, a va-lóban ügyes, lelkes fiatal főszozolgabíró s nemsokára nagy társaság gyűlt össze, kiknek kíséretében a szeretett kép-viselő Verespatakra vette útját.

Igazán szívélyes fogadás várt reá, mely az ünnepé-lyes szint sem nélkülözötte. Egy kis lovas csapat nemzeti zászlókkal üdvözölte, tiszt. Apostol Alajos plebános pedig az ő általánosán kedvelt modorában kitűnő szónoklattal fogadta a t. képviselőt számos tisztelői élén — s azután ujra tovább vágatott a kis sereg a sziklafalakba rejtett töltések ágyuszertü dörgései között.

Ebergényi Mózes uri háza fogadta vendégül a kép-viselőt, ki meglátogatván számos jó embereit, azután köz-ebédre sietett, melyen számos előkelő abrudbányai választó s az összes verespataki választók jelen voltak. — Ajtay János üdvözlése után itt is hatásos szónoklattal felelt Visi, melegen köszönvén választói bizalmát. A kitűnő hangu-latban folyt lakoma után az ugynevezett „nagy tó” meg-tekintésére indult ki lóháton a társaság egyrésze, s alig tértek vissza, már Ajtay J. vendégszerető háza várt reánk, hol vidáman telt az idő egész éjjel utánig.

16-án reggel a t. képviselő elutazott, kísérve veres-pataki és abrudbányai őszinte tisztelői jókívánataitól, — mire annál is inkább méltó, mivel a képviselőházban ugy, mint a közélet más terén nálánál buzgóbb, egyenesebb jellemű, tehetséges és választói érdekeit jobban szívón hordozó egyént alig találhattak volna.

Igaz, majd elfelejtettük. Midőn bevonultunk Abrud-bányára, egy házból 4—5 lobogó figyelget „Éljen Rhorer Viktor” felirattal s alatta néhány uri ember álldogált. — Miután V i s i előre kikért minden tüntetést s csak egy-szerű barátságos fogadtatást várt, ez a kis tüntetés mól-tán jelzi az illetők finom tapintatát s azon buzgó törek-vését, mellyel annyira óvják lobogóikat a — molytól hogy minduntalan egy kis szellőzetéssel kívánják konstataíni, hogy ők sem a józan megfontoláshoz nem embelei, sem az egyetértésnek nem barátai. Valóban nagyon unalmas már az a sok heccz, mit ezek az urak a közjó kárára el-követnek. — „Némüljön el a törpe minoritás” — mondta Kossuth Lajos egy emlékezetes napon; tessék megszívlelni e kis mondat nagy értelmét.

R.

TÁRCZA.

Bacillusok a nyavalyás városból.

Budapest, kolera-hó.

T. szerkesztő uraim! (Halljuk!) Addig banketteltünk a tisztelt magistratus asztalánál, (Mi ugyan nem!) hogy ime, megromlott az egészség fundamentuma; (Általános nyugtalanság!) vigan jár a szala-dás és gyorsan az elpatkolás. (Veszedelemes fészkelődés!)

Mert immáron elkövetkeze reánk az ázsiai nyavalya. (Sohajtság mindenünnen.) Olyan hirtelen jött, hogy nem volt időnk a védekezés-re. (A hallgatóság megdermed védtelenség érzetében.) Hogyne! — mikor csak 1884-ik évtől fogva uralkodik Európában, folyton terjedve, s az idén meg éppen Fiumét nyomorgatta meg, itt a szomszédban. — Micsoda nekünk ez a néhány hónap? (Kérem, kérem — az is valami!) Ismerik önök a mi városi hatóságunkat? (Persze, hogy igen! egyiknek hosszú, másiknak kurta szakálla van.) Nem? (De igen!) Lehetetlen, hi-szen már a japáni mikádóhoz is elvitték híret a derék ázsiai utazók s a mikádó bizonykodik, hogy bizony csak elhuzoztatott tőlünk leg-alább egy előljárót mustrának! Fájdalommal ugyan, de utána kiálta-nók: „te akartad Dandin György!”

Egyszóval itt a veszedelem! — (Nyögés, sohajtság és dr. Barra-féle csöppök kinalgatása!)

Ha újságíró nem volnék, szeretnék — f u k s z i n - kereskedő lenni, kiáltok fel „e már nem ismeretlen” módon s meg vagyok győ-ződve, hogy tisztos tőkével vonulhatnék félre a villágtól.
Mert valaha valami élelmes kereszmáros kimondta a jelszót: kolera ellen igyál v ö r ö s b o r t! És retentő, módnélkül való tömeg-ben fogy a vörös fluidum. — El is hiszem, hogy használ, mert ez a vörös íz megöl minden eleven állatot, ha mindjárt csak egy bacil-luska is.

Ez aztán az állapot! Vörös bort inni betegség; vizet inni „ha-lált jelent” a legújabb álmos-könyv nélkül is.
— Milyen boldog vagyok én, hogy szárazas kortyokat nyelek s ez nem veszedelem. — Így nyögött nagy rezignációval egy

törvényszéki díjok, a ki olyan vékony, hogy másodmagával vet egy árnyékot.

Eddig-elő rohamos a kolera fellépése. Mohón fogott hozzá s egy-szerre elleppte egész Budapest városát. Rendszert nem tart, de nem is lehet, mert mindenütt ott kinalkodik az anyag: a piszok, rozslakás, zsufolt odu, éretlen vagy iohadt gyümölcs, palinkás butyikok stb. ily melegágyai mindenféle pestisnek. — Azt se tudja a kolera, hová fészkelje be magát. A városházát és az előljáróságokat megkimélte.

Oh, a kolera hálás is tud lenni . . .

A himlő is kiütött. Pusztit észnélkül. Persze ebből is eltaga-dunk nehányat, nehogy a jó közönség megriadjon.

A jó közönség pedig, mikor észreveszi magától a veszedelmet, akkor aztán ugy benne van, hogy a megijedés tiszta halál volna.

Ime, ez a mi hatóságunk taktikája az — ijedség ellen.
Szó, a mi szó, T ö r ö k J á n o s főkapitányé az érdem, hogy eddig is tett valamit valaki a kolera ellen. Egyhangy is az ohajtas, hogy T ö r ö k főkapitányt nevezzék ki kolera-k o r m a n y b i z t o s n a k, teljhatalommal.

Hja, ha valaki nem elegendik sógorság-komasságba a lelkiismer-tetével, az mindég meghozza az elismerés gyümölcsét!

Ezredek jövése-menése esett az elmúlt hétre. Szerdán hurczol-kodott be vidékről a 13. számú huszárezred az új „Ferencz József” kaszárnyába vig zenezóval. A főpolgármester és az alpolgármesterek fogadták őket, — nó meg a fővárosi bizottságnak egy ezrednyi tagja, lévén ott b a n k e t t rendezve.

A bankettek nálunk ama központok, a melyek körül ez a bús világ végzi pályafutását. Bankettek végén persze a nemes urak feje kezd el forogni, a mit ők nem hisznek el senki fiának.

Az ő fejük áll mozdulatlanul! — mondják. Ezek körül forog minden magától . . .

No, hát azért nem lendítenek ők semmin . . .
Pénteken a Mollináry-ezred jött haza Bécstől. Ezt a derék ez-redet is fogadtuk emberül. Hogysis ne, mikor „nincsen párja Molliná-ry-bakának!”

Erre is ettek egyet a főváros urai. — Mi mindenre eszünk, mindenre iszunk és mindenre dizekiázunk!

Hát vajjon a pestvidéki ügyészségnek lesz-e dizekiója arra, hogy bürtönéből immár a harmadik merész szokás történik?

Ugy őrzik azt a fogházat, hogy még a madár sem repülhet be. De ki mehet a „jó madár”, a ki észrel éli a világot.

A vármegyeház-utczára szokik valamennyi gonosztevő. Ez az utca pedig arról nevezetes, hogy közvetlen a rendőrfőkapitányi pa-lota mellett van s a sarkon sétál a rendőr éjjel. Meglehet, hogy ez a rendőr éppen akkor a palota — másik sarkán sétált. Az utczában lakók közül pedig azok, a kik éjjel élik a nappalt, nem szoktak futó rabot megállítani.

Egyébiránt legyünk igazságosak. Hogyne szoknék meg a rab, mikor olyan ételt ad nekik L i n d e n b a u n Léwy uraság, a koszt-vállalkozó, hogy a kutya ott hagyná! — Most sült ki, hogy a kolera miatt a rendőrségnek eszébe jutott megvizsgálni a rabkosztot. Ki is üntette rögtön és a fogadóból czuspájzoltak a bűnösök.

Hja, de azért Lindenbaun Léwy uraságnak a haja szála sem görbül meg. A mit veszít itten, megnyeri a k ö r h á z a k o n, mert a rabkosztot is, a betegkosztot is ő szállítja.

És ennyi teméntelen ételtől csak egyetlen egy ember h i z i k m e g!

. . . Maga L i n d e n b a u n Léwy uraság

Hanem azért ne tetszenek odahaza miattunk aggódni.
Beállott hirtelen a hideg; az őszi levegő borzongatja bőrünket; maholnap itt a tél, a hideg! fa kell, szén kell, minden kell.

Ez a gond, ez a d r u k k kiszorítja belőlünk a disztelen ba-cillusokat. Azért tehát a — viszontlításra!

László Elek.

Egy farsangi éjszaka.

— Irta: Besselievre. Franciaából fordította V. D. —

(Folytatás)

Ezen szoba, mint mondkó, földszinti volt; sötétes bejárát vezetett oda, csak egy utczára nyíló törpe ablak-ról kapott világosságot.

— Hallottad? — szóla Póli kezét megragadva.

— Nem. Mit?

Az alkotmányos életnek több oly mozzanata van, melyek szintegy buzdítják a haza polgárait a haza ügyei iránti érdeklődésre s lelkesítik a közügyek iránti részvételre. Egy ily érdekes mozzanata az alkotmányos életnek az országgyűlési képviselők beszámolója választóknak, mely beszámolóval mintegy elismerik választóknak azon jogát, hogy kik ha bizalmukkal megajándékozták őket, — viszont megvárhatják tőlük, hogy képviselői minőségben tett működésükről számot is adjanak.

A mai napon egy ily beszámolási ünnepélynek volt Magyarigen község színhelye. Lukács László ur, választókerületünk érdemes képviselője ugyanis ma tartotta meg beszámolását nálunk.

Délután, körülbelül 3 órakor, indult ki Sárdról, hol a hegyaljának egyik legkiválóbb s legbefolyásosabb birtokosának, Vadady Gergely urnak volt vendége. Magyarigen felé vonulásában képviselőnket hosszú kocsisor kísérte, legválogatottabb előkelőségekkel, kik a választókerület több részéből jöttek össze — s Magyarigen község végén, hol igen esinos diszkapu volt felállítva, nagyszámu választó közönség — kik között több romant is láttunk — várta, Nagy Károly ref. lelkész ural élén.

A lelkes éljenzés után, mely érdemes képviselőnk megérkezése alkalmával felhangzott, Nagy Károly lelkész üdvözölte képviselőnköt, még pedig oly jeles beszéddel, a melyen csak ily ünnepélyes alkalmakkal s csakis oly jelesen képzett egyénektől, mint a tisztelt lelkész ur, lehet hallani. — Képviselőnk megköszönvén a lelkes fogadtatást, a menet megindult a községben szolgabíró Konez Albert házához, hol Köblös Miklós főszolgabíró esinos beszéddel fogadta, mely után megkezdődött a beszámolási beszéd képviselőnk részéről.

Megszoktuk ugyan derék képviselőnköt igen jeles beszédekkel hallani, hanem ez a mai mégis mindnyájunkat elragadott. — A legelőkelőbb érdeklődést látta ott az ember a hallgatóság minden tagján, mely hovatovább mind inkább fokozódott, melyet nem csak azon kitűnő érvelésnek, a melylyel képviselőnk minden állítását támogatta, tulajdoníthatni, hanem azon genialis előadásának s szép nyelvezetnek is, melyet előadásában használt.

Különösen közgazdasági s vámpolitikánkat oly megdöntenetel érvekkel támogatta, hogy a legszélsőbb ellenléki nézet is kénytelen lett volna meghajolni előtte.

A Janszky-ügyben tett nyilatkozata is olyan volt, hogy választói megnyugvással vehették azt is tudomásul.

Egyszóval Lukács László képviselő ur a mai napon is fényesen igazolta azt, hogy nemcsak igen hasznos és jeles tagja a képviselőháznak, hanem választókerületünknek is valódi büszkesége, kiből választói méltán bizhatnak meg, s mint ilyent igyekeznek választókerületünk jövőre is megnyerni képviselőül.

r. 1.

Nagyenyed város képviselői közgyűlése.

— Szeptember hó 13. —

Noha a közgyűlés szokatlanul kevés számu képviselővel nyitott meg, mindazonáltal a több érdekes tárgyat s különösen az 1887. évi költségvetés előirányzatát is tartalmazó tárgysorozatu gyűlés a közép számban egybegyűlt képr. közrehatásával lett megtartva.

— Kopogtattak. Hallod, hallod!

Ujból két kopogtatás hallszék.

— Jeromos, — szóla Pascalné — ugy tetszik, hogy valaki kopogtatott.

— No jó, — tevő hozzá Jeromos, — a ki kopog, jöjjön be. Ujból valami szerencsétlenség; hiába várakozunk, hozzá nem igen jutunk . . .

— Szabad! — szóla Johanna hangosan.

Az ajtó kinyitott és egy ügyes mozdulatu ifju jelent meg az ajtóban, gyengén lehetett kivenni a félsötét bejártnál.

— Uristen! ez ő . . . — rebegé Póli; arca pedig elhalványodott.

A hajdon felismeré a látogatót, még mielőtt emez az asztalra helyezett dolgozó-lámpának fakó s reszkető világa elé került volna.

— Viktor urfi! — kiálta Jeromos elálmélokodva, mely azonnal haraggá változék. — Mit keres ön itt uram? . . . Bizonyosan, hogy gúnyt üzzön fájdalmunk és nyomorunkból . . . Távozzék uram!

Majd folytatá nyugodtabb, de mindég reszkető hangon:

— Uram . . . kérem, távozzék.

— Legyen szives, először hallgasson meg . . . ohajtom, akarom, hogy hallgassanak meg.

Az ifju ezen ohajtatást, ezen akaratát nem a legláthatóbb megindulás nélkül fejezte ki.

— Jól van, nem bánom, beszéljen! — mormogá Jeromos, egy székre letelepedve.

— Pascal ur, — kezdé az ifju megindult, remegő hangon — hallgasson meg kérem minden harag nélkül. Lásza, atyám tilalma dacára is itt vagyok önénél! . . . Oh, későn jöttem, azt tudom; hanem ön meg fog engemet érteni és most meg fog bocsátani, bizonyosan tudom. Hallgasson meg tehát.

A tárgysorozatot a nm. belügyminiszter urnak a hazai, főként a Romániával eddig fennállott nemzetközi szerződések beszüntetésével keleti piacunkról kizárult iparosaink részére új piacok nyitása érdekében kibocsátott s általános érdeklődéssel fogadott körrendelete nyitotta meg, kísérve ugy az erd. m. közm. egyesület, valamint a brassói iparkamarának a kereskedelmi téren oly nélkülözhetetlen gyakorlati közvetítést ismertető, megyei alispán ur intézkedésével; nyomban el is határozott, hogy táncstól az ügy állását teljesen ismertető felhívás bocsátassék ki ugy a fogyasztó polgárok, valamint helybeli kereskedőinkhez oly célból, hogy mindazon szükségleteiket, melyeket főként az anyagi előnyeinknek is megfelelő, csaknem általánosan ismert s most már a választékosabb izlések követeléseit is kielégítő székely szövetségünk, továbbá hazai szőr- és posztónémű készítményeink köréből fedezhetjük, — csak hazai iparosainktól szerezzék be, hogy így az erd. cultur-egylet indokolt felhívása nyomán keletkezett s a „Közérdek” aug. hó 15-iki számában szépen kifejtett előterjesztés szerint egységes és erős közvélemény létesüljön hazai iparunk felvirágztatására, s ezután egyszerűs mind a már is oly szükséges anyagi, illetőleg finansialis érdekeinknek is — közvetlen és közvetett módon — csaknem kézzelfogható ápolására.

Felolvastatott négy megyei szabályrendelet törvényes kihirdetés végett, melyek a megye belügyi szervezetére vonatkoztak.

Belügyminiszteri országszerte elküldött körrendelet folytán a tűz által elterjedt 1887. évi városi költségvetési előirányzat. — Elfogadtattott a város magyarutczában fekvő ugynevezett törzstisztai új lakháza felett 1890. ápril 24-ig 3 évre b. Kemény György tordamegyei főispánna a tanács által évi 440 frtban megkötött házbéres szerződés. — Hasonlóan elfogadtattott a sétatéren épített kioszk felett Kún József ezukrász pótló ajánlatával betervezett jegyzőkönyvi egység.

A párisi kölcsönösen segélyező magyar-egylet által egy ház megszerzése alapjául megküldött száz frtos kölcsönkötelezvény, minthogy a város ezen egyletnek korábban 10 frtot egyszersmindenkorra már adományozott, a jelen pénzügyi helyzetre való tekintettel egyszerűen viszküldetni határozott, — ellenben a budapesti „iskolaegyesület” felhívására, mely az E. M. K. E. által kitűzött elveket szolgálja és terjeszti s mint ilyen a mi egyletünknek is számos tagot szerzett, sőt maga az egylet is mint alapító tag lépett be, elhatározott 20 frt alapító tagsági díj lefizetésével az egyletbe belépni.

Gyarmati Ernő és testvéreinek a nagyszülők, néhai Vas Miklós és nejétől örökölt fekvőket terhelő 1500 frt Nagyenyed várost, mint hitelezőt illető tőke után 1884. óta fennálló tőketartozásnak 1888. évi decz. 31-ig három részletben leendő teljes lefizetésére kért határidő azon kikötéssel engedélyeztetett, hogy bármelyik fizetési határidő be nem tartásával ugy a tőke, mint a hátrálék kamatai felhajtása iránt az intézkedések meg fognak történni.

A múltó szánalomra és közegélyre szorult Sámuel János cipésznek a városi pénztárt illető 85 frt házbertartozásába lefoglalva levő ingóságai, melyek értéke a

És erre az ifju arca méltóságteljes kifejezést vőn. Póli, ki szemét nem meré felemelni, érzette szive verését, mely keblét csaknem összezúzta.

Pascalné most felemelé fejét és megnézé férje régi kegyurának a fiát, olyan tekintettel, a melyben a remény sugara ragyogott.

— Midőn atyám — folytatá Viktor — szeretetemet erősebbnek látá, mint akaratát, dacára minden kéréseimnek, jóval szigorubb elhatározáshoz nyult; ön tudja Pascal ur, hogy milyen volt fájdalmam. Hiába kértem őnt ekkor, hogy fogadjon el némi anyagi kárpótlást, atyám maga is sajnálta, hogy ugy szóljak, szigoru eljárását ön iránt; önnek hasztalan ajánlott pénzbeli kárpótlást, a melyhez önnek joga volt, a melyet ön el is várhatott különben. Ön nem akart semmit elfogadni sem az atyától, sem a fiutól. Tehát azt gondolja ön, hogy ettől fogva elfelejthetem, hogy én vagyok, egyedül csak én annak az oka? . . . Ah, ha ön azt hitte . . . ha azt hitték, rosul itéltek felőlem!

— Mit akar ön, Viktor urfi? — kérdé a munkás mozdulatlan tekintettel az ifjut.

— Atyám bizonyitgatta előttem, hogy majd, csak egy hónap eltelével is véget ér szerelme annak, kit szerettem, szeretni véltem. Én voltam az első, ki nem hittem e feltevést, mely a próbára tétel czime alatt bármily rövid volt is, nekem mégis nagyon hosszúnak tetszett. Ez nem azért volt, hogy szerelmemről csak egy pillanatra is kételkedjem, hanem határozottan meggyőzni akartam atyámat. Ime, Pascal ur, több egy hónapjánál — oh! hiába, láthatják — lelkemből kitorólni az érzelmet, melyet rejt; több egy hónapjánál azon vagyok, a nélkül, hogy célt érnék, hogy elfojtsam szerelmemet.

— És ime, részemről elhatároztam magamat. Elkezdem életpályámat, a melyre léptem; ha szükség lenne,

tartozást távolról sem fedezhetné, iránta tanusított azon figyelemből, nehogy azok feloldásával azután következő hitelező azokat elárvereztesse, továbbra is lefoglalva tartani és saját használatában meghagyni határozott, a nélkül azonban, hogy ez alkalommal elárverzetésüket kérelmeznék.

Kis Mihálynak, a kolozsvári faipartanműhely növényekének saját kérelmére a 100 frt segély ez utolsó tanévre is kiutaltatott.

A városi szesz- és pálinka-alap mult 1884. évről vezetett számadása, valamint az ugyanazon évről vezetett dr. Váradi-féle alap számadásai a kiküldött számvévi bizottság véleménye alapján elfogadtattak és számadó pénztárnok azok terhei alól — a fenntartandók fenntartásával feloldatott.

Végül folyamodó háztulajdonos helybeli lakosok Dézsi Sámuel és Mészáros Pál szabályszerűen okmányolt kérelmükre csaknem általános szavazattal a városi polgárok sorába felvették, — ezzel a tárgysorozat kimerítettvén, a gyűlés eloszlott.

Referens.

Az „Alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egylet”

érdekeiben folyó hó 5-én Gyulafehérvárt értekezlet tartott, melynek lefolyása következő volt:

Az értekezlet összehívó Reiner Zsigmond előadására, az értekezlet egy Alsófehérmegye területére kiterjedő történelmi s régészeti egylet alakítását, mely egylet addig, míg a természettudományok művelésére külön egylet alakulhat — a természettudományok művelését is felkaroljandja — szükségességnek és hasznosnak találva, ez ügy tárgyalásába bocsátkozik és az értekezlet vezetésével Ra j n a y Ignác jelenlevő hites ügyvéd urat bizza meg, sőt elnökül egyhangulag megválasztja.

Jegyzőül az értekezlet egyhangulag Reiner Zsigmondot választja meg. — A jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Deutsch Mór orvos és dr. Veress Ferenc tanár urakat küldi ki.

Az értekezlet első tárgya az alapsabály-tervezet kidolgozása lévén, az értekezlet azt egy bizottságra bízandónak határozza el és Reiner Zsigmond indítványára a kiküldendő bizottságot tizenöt tagban állapítja meg.

Erre az értekezlet egyhangulag következő tizenöt tagból álló bizottságot küldi ki: Ávéd Jákó, Beke Antal kanonok, dr. Cserny Bóla, Fogarasy János, Ince Gerő, dr. Lukácsfy Viktor, dr. Mohay Sándor, Pál István, Puhola József, Reiner Zsigmond, Straubert Ödön, Szentmiklósy Jenő, dr. Fodor József, Vargha Sándor, Veszely Károly kanonok.

Ezt megelőzőleg, előadó Reiner Zsigmond a megalkulandó egylet célját következőleg adja elő: a létesítendő egylet célja:

Alsófehérmegye területén a történelmi multat és jelent lehetőleg felderíteni; a természettudományokat általában művelni s különösen Alsófehérmegyét e szempontból vizsgálni, természettudományi ismereteket terjeszteni s az ezzel foglalkozó szakmunkákat figyelemmel kísérni. A megyében és határaitban létező ősi, óközép és újabb kori műregiségeket ásátások, adományozás, esetleg vétel útján — ugy az állat, növény, ásvány, rovar és egyéb a természettudomány körébe tartozó gyűjteményt megsze-

saját keresetem is elég lesz. Egyszóval, én egészen a magamé vagyok és nem függök, csak saját akaratomat érvényesítem. Tehát nyiltan, megvilágítva áll az egyedüli út, melyet nyiltan követek; most kérem őnt Pascal ur, boldogságomra, ha szabad ugy szólanom: mindnyájunkéra, legyen szives egyezzzék bele Póli leánya kezadásába.

Póli szemei elsötétedtek. Nagy rázkodás volt ez reá nézve; a szegény gyermek majdnem eszméletét veszíté.

Anyja hozzáfutott és kebelére szorítá őt.

— Hát az ön atyja? — szóla Jeromos egy pillanatra csend után, — atyja?

— Atyám nem tudja lépésemet, — válaszolt az ifju, hanem az ön beleegyezésével felfegyverkezve, tüstént viszszautasíthatom azt, kit nekem szánt, és határozottan kijelenthetem, miszerint nem akarom, hogy nevemet Pólin kívül más viselje.

A kézműves szomoruan csóválá fejét.

— Ó abba nem egyezik bele, Viktor urfi. Rajnold ur jóval felettünk áll . . . jóllehet, hogy ő is — a mint mondják — ugy kezdé, mint én; ő abba bele nem egyezik soha.

— Én huszonhat éves vagyok, Pascal ur; szivemmel szabad vagyok, választásom szabad . . .

— Ön merne-e megnősülni a Rajnold ur akaratára ellenére, tilalma dacára? . . .

— Mernék, mert ezt téve, kötelességemet teljesítem. Oh, ha csak szerelmem lett volna, még meggondolkoztam volna; hanem figyelmemet meg kelle mutatnom, ez befolyásolt kétségkívül. Azt mondom Pascal ur, hogy leánya kezét kérve, nem csak a Póli iránti mély érzelmem engedelmeskedem, hanem e mellett kötelességemet is vélem teljesíteni.

— Oh, Viktor urfi, — kiálta Pascalné — ön a legderekabb lelkű, a kit csak ismerem.

rezni s addig, míg megállapodás fog látelehért felállítva ezen gyűjtőhelyek fognak elhelyezett felügyelet által a fenntartani; kutata ténnetudományt, ar velni, megkedvelte ritkaságai iránt m reszteni. Célja to vagy egyes tárgya dozás alá és letét zett, vagy gondozá ket a megalkotott használatára bocsá valamint természet minél szélesebb munkákat, könyve ajándék, csere, va

E czél elérés kedvelők egyesítés dományi dolgozato vános felolvasása, közlöny kiadása, ki tár berendezése, n tanulmányozása, is hasonozelu társula

Az értekezle fehérmegyei törté egylet céljául eg

Előadó Rein a létesítendő egly hogy annak felolv

Dr. Fodor felhívás felolvasás zését a bemutatott lett a kiküldött b

Ezután az é zatot hozza: „a n és term. tud. egy az alakuló közgyű zottság bizatik m alakuló közgyűlést mennyiben ez üg s ebből bizottság érdekebeni összha helyezze magát e

Több tárgya ezennel befejezet nésőkört köszönet

Több tárgya ezennel befejezet nésőkört köszönet

A Bethle

A „Közérde akad. önképzőkör a jövő számban a Szeptember közös önképzőkő nagy mozgalom

— Igen bi kézműves.

Majd szóla

— De mi

ajánlatát, bármil

— De ne

ujból a kézműve

— Feleség

nyunkat a Rajn

megvetendő eljá

fogom elkövetni

— Megre

asszony, fejét le

— Az ön

soha sem bocsá

köszönöm, még

ur bele nem fo

junknak örömé

Az ifju sz

mintegy némi

folytatá:

— No jó

— Az isté

a kézműves.

— Oh! ig

Pascalné.

Póli szive

ségbeesés sulya

Viktor lel

vetkeztében. Sz

és mondá:

— Legre

És gyors lépte

ansított azon következő hi- talva tartani ott, a nélkül kérelmezne. hely növen- utolsó tan-

S4. évről ve- ről vezetett számvevő bi- amadó pénz- entartásával

lakások Dé- kmányolt ké- osi polgárok ímerítettvön, Referens.

Régészeti let

kezet tar- ta-

sigmond elő- rületére ki- t, mely egy- esére külön mivelsét is k találva, ez vezetésével bizza meg,

Reiner Zsig- lesítésére dr. tanár urakat

tervezet ki- ságra bizan- dítványára a neg.

kező tizenöt Boke Antal eze Gerő, dr. tván. Puhola Szentmiklósy szely Károly

ond a meg- elő: a létesí-

ni multat és nányokat ál- t szempont- et terjeszteni mel kísérni. zep és újabb esetleg vé- ovar és egyéb ény megse-

egészen a ma- ratomat érvé- t egyedül út, ascal ur. bol- ndnyájunkéra, eadásába.

ás volt ez reá- etét veszté. ő.

os egy pilla-

aszolt az ifju, tüstént visz- tározottan ki- revemet Pólin

urfi. Rajnold is — a mint ele nem egye-

ur; szivem.

d ur akarata

net teljesitem. meggondolkoz- mutatom, ez ur, hogy leá- nély érzelem- lezettségemet

é — ön a leg-

rezní s addig, míg egy egyleti museum helyére nézve megállapodás fog létrejönni, azokat Nagyenyeden és Gyulahegyre felállítandó gyűjtőhely számára összegyűjteni; ezen gyűjtőhelyek tárgyai ezután a fentti közös museumba fognak elhelyeztetni; a történelmi értékű romokat kellő felügyelet által a végpusztulástól megóvni és állandóan fenntartani; kutatásokat eszközölni; végre a hazai történettudományt, archeológiát és természettudományt mivelní, megkedveltetni és a megye természeti szépségei s ritkaságai iránt minél szélesebb körű érdekltséget felb- reszteni. Célja továbbá magán vagy közgyűjteményeket, vagy egyes tárgyakat, levéltárakat s egyes okiratokat gondozás alá és letét vagy bizományba venni, s a megszer- zett, vagy gondozás alá vett műregiségeket és műemléke- ket a megalkotott szabályok feltételei mellett a közönség használatára bocsátani; észleletek és tanulmányok közlése, valamint természettudományi ismeretek terjesztése iránt minél szélesebb körű érdekltséget ébreszteni és szak- munkákat, könyveket, folyóiratokat és tárgyakat ingyen, ajándék, csere, vagy bevásárlás útján megszerezni.

E cél elérésére nemcsak a szakképességek és szak- kedvelők egyesítése, történelmi, régészeti és természettu- dományi dolgozatok írása, kiadása, jutalmazása, vagy nyil- vános felolvasása, hanem nyilvános gyűlések tartása, szak- közlöny kiadása, kirándulások rendezése, okmány és könyv- tár berendezése, nemkülönbön e műemlékek és régiségek tanulmányozása, ismertetése által törekszik s e végre más hasonzélu társulatokkal és egyletekkel érintkezésbe lép.

Az értekezlet a felolvasottakat a megalakítandó alsó- fehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyeslet céljával egyhangulag elfogadja.

Előadó Reiner Zsigmond bemutatja az értekezletnek a létesítendő egyeslet ügyében kibocsátandó felhívást, kérdi, hogy annak felolvasását kívánja-e az értekezlet?

Dr. Fodor József ur indítványára az értekezlet a felhívás felolvasását nem kívánja, hanem annak szövege- zését a bemutatott felhívás szövegének alapul vétele mel- lett a kiküldött bizottságra bizza.

Ezután az értekezlet a következő egyhangu határo- zatot hozza: „a megalakítandó alsófehérmegyei tört. rég. és term. tud. egyeslet elmunkálatainak fogantatásával s az alakuló közgyűlés összehívásával a kiküldött 15-ös bi- zottság bízatik meg. — Utasítottak a bizottság, hogy az alakuló közgyűlést három héten belül hívja össze; és a mennyiben ez ügyben Nagyenyeden értekezlet tartatnék s ebből bizottság küldetnék ki az egyeslet megalakulása érdekében összhangzó együttműködés végett, írásbelileg helyezze magát ezen bizottsággal érintkezésbe”.

Több tárgya az értekezletnek nem lévén, elnök azt ezennel befejezettnék nyilvánítja s a tagoknak megjele- nésökért köszönetet mondva, az értekezletet bezárja.

A Bethlen-főiskola önképzőköréi.

A „Közérdek“ multkori számában irtunk volt a theol. akad. önképzőköréről s azt ígértük volt, hogy a többről a jövő számban adjuk a tudósítást.

Szeptember 11-én délután 3 órakor volt az ifjusági közös önképzőkör alakuló közgyűlése, mely meglehetősen nagy mozgalom és lelkesedés közt folyt le.

— Igen biz az, igazad van feleség — mormogá a kézműves.

Majd szóla az ifjuhoz:

— De mi, Viktor urfi, el nem fogadhatjuk az ön ajánlatát, bármily becsületes is az.

— De nem gondolod meg, mit mondasz. — szóla újból a kézműves neje.

— Feleség! tudom, mit mondok s mit teszek. Leá- nyunkat a Rajnold ur beleegyezése nélkül odaadni, ez megvetendő eljárás lenne, e megvetendő eljárást én nem fogom elkövetni!

— Megvetendő eljárás! . . . — rebegé a szegény asszony, fejét lesütve.

— Az ön atyja, Viktor urfi — folytató Jeromos — soha sem bocsátana meg nekünk, higgye meg azt. Tehát köszönöm, még egyszer köszönöm! Hanem a míg Rajnold ur bele nem fog egyezni, ezen házasság, mely mindnyá- junknak öröme lenne, oh . . . e házasság lehetetlen.

Az ifju szólanul, határozatlan tekintettel állott és mintegy némi gondolatba elmerülve, — egyszerre csak folytató:

— No jó, akkor . . . bele fog egyezni, fogadom!

— Az isten hallgassa meg, Viktor urfi — tevő hozzá a kézműves.

— Oh! igen, hallgassa meg az isten! — ismétlé Pescalné.

Póli szíve kegyetlenül szenvedett e félelem és két- ségbeesés sulya alatt.

Viktor lelkesülni látszék némi hirtelen sugallat kö- vetkeztében. Szívélyesen szorítá meg a kézműves kezét és mondá:

— Legyen bizalommal Pascal ur. A viszontlátásig! Es gyors léptekkel távozott.

(Folytatása következik)

Váró Ferencz gimn. igazgató, mint felügyelő ta- nár, üdvözölte a nemes ifjuságot és kérte, hogy az ön- képzés nemes és fejlesztő hatását szemelőtt tartsa. Előadta, hogy az ifjusági könyvtár minő reformon ment át, nem- különben azt is, hogy a régi könyvtárai rendszer egészen más rendszer szerint alakítottatott át, t. i. most van könyv- tárkezelő és könyvtárőr. Miután ezt vázolta röviden, az 1886—87-ik évi önképzőkört megnyitottak nyilvánította s felkérte az ifjuságot hivatalviselőinek megválasztására.

Hivatalviselők a következők: Elnök, alelnök, titkár, jegyzők, könyvtárőr, pénztáros, lapszerkesztő. Ezen hiva- talok közül az elnöki szék betöltésére jelölve voltak: Zaj- zon Lajos végzett theol., Elekes László III. é. theol., kik közül Z a j z o n Lajos elnökké és Elekes László alelnökké választottat. Titkárokká jelöltettek: Jánosi Zoltán és Ka- rácsón Endre II. é. b. Mind azonban a szavazatok a sza- bályszerű eredményt nem hozták, e hivatal betöltésére intézkedés a jövő gyűlésre halasztottat. Jegyzökké Forró Imre VIII. g. o. és S a j t ó s Károly VII. g. o. választat- tak. A könyvtárőr megválasztása a jövő gyűlés tárgyat képezi. Pénztárossá G ö n e z i Pál IV. éves theologus kiáltottat ki.

A lapszerkesztői hivatal betöltésére jelölve voltak: Szabó Jenő I. é. th. és Németh Sándor III. é. theologus, kik közül az ifjuság N é m e t h Sándort választotta meg annak a hivatalnak betöltésére, melyet ezuttal mácodik éve, hogy visel, melyet örömmel el is fogad, mivel érzi és látja, hogy az ifjuság közbizalma személyében össz- pontosul.

Szeptember 12-én délelőtt 8 órakor volt a tanító- képzői növendékek alakuló közgyűlése, N a g y L a j o s tanító-képzői igazgató tanár felügyelő vezetése alatt. — Üdvözlőbeszéde után, melyben fejtegette az önképzés has- nos eredményeit az életre is, s kérte, hogy az ifjuság lángbuzgalommal működjék. Pölvhivta az egybegyűlt ifju- ság minden tagját, hogy tisztviselőket válasszanak.

Az elnöki székre jelöltek voltak: Balogh Pál, Kövér János és Szöcs József IV. é. kép. A szavazások eredmé- nye folytán elnökké választottat B a l o g h Pál, de közbe jött akadályok miatt, melyek az ifjuság kebelében kelet- kezték, az elnöki tisztről lemondott. — Titkárrá általános szótöbbséggel H e n c z e Imre II. k. választottat meg. — Jegyzővé szintén általános felkiáltással F a r k a s Lajos III. kép. választottat. — Pénztárossá Farkas Lajos III. kép. Pénztári ellenőrökké: Péter Domokos IV., Kiss József III., Simó Géza II. és Kovács Pál I. képződészek választattak. Lapszerkesztővé Székely Árpád II. kép.

Általában megjegyezzük, hogy a választásokat csak csendes mozgalmak előzték meg, mely az ifjuság dicsé- retére válik, hogy a particularismus szellemét mind in- kább kezdi háttérbe szorítani.

R-s.

A kolera Budapesten.

A kolera, még pedig a valódi keletindiai kolera egy merész ugrással átlépte az ország déli részét, az ország középpontján Budapesten ütötte fel fejét s eddig 30 — többnyire a nép legalsó osztályához tartozó — egyént lepett meg, kik közül eddig 11 belehalt.

E szám a főváros lakosságához viszonyítva, nem nagy s mivel terjedése lassu, nincs kizárva annak lehetősége, hogy a nagyobb mérvű járványos elterjedésnek elejét lehet venni. Az azonnal megalakult járványbizottság ér- jes kézzel látott a dologhoz s első teendője volt a tul- zosult elemi iskolákban megszüntetni az iskolázást s a középtanodákban a tanítást csupán a délelőtti órákra kor- látozni.

A 40 ágyra berendezett kolera-kórház elégtelensége miatt intézkedett, hogy különböző városrészen még 4 ideiglenes kórház alakíttassék, melyekben 72 beteg nyer- het ápolást.

A jég a kezelésnek egyik igen fontos tényezője lévén, a város különböző pontjain jégelárusító helyek lesznek, honnan a közönség sok utánjárás nélkül láthatja el magát jéggel. El van rendelve, hogy minden házban közös sze- métyűjtő legyen, mielőtt bomlásnak indulnának, indul- hatnának, minden este szemétkocsik fogják kihordani. A vereskeresztgyelet budai kórháza 14 betegszállító kocsi- t bocsátott a hatóság rendelkezésére.

Minden városrészen s minden kaszányában külön járványbizottságok alakulnak, melyek saját hatáskörükben a legszigorubb tisztaságra felügyelnek s a tapasztalt hát- rányokat elhárítani igyekeznek. Nagy a panasz a külvárosi utcáik szemetessége s a por szarazság okozta por miatt.

A közúti kocsikat, árnyékszékeket és a bérkocsik állomáshelyeit szorgalmasan fertőtlenítik. — Miután a jó vízzel ellátott budai oldalon még egyetlen koleraeset sem fordult elő, az ivóviznek nagy befolyást tulajdonítanak a betegség keletkezésére s ezért sürgetik, hogy a szűretlen vizet fogyasztó külvárosiak is szűrt vizet kapjanak, a mi azonban hosszabb időt igénylő feladat lévén, a pillanat- nyi szükségén egy fognak segíteni, hogy a háztulajdono- sokat vizszűrők beszerzésére kötelezzik, hogy legalább az ivóviz legyen kifogástalan minőségű.

A börtönök tulzofolásának elkerülése végett utasítva vannak egy a közigazgatási, mint a bírósági tisztviselők,

hogy letartóztatást csupán el nem kerülhető esetekben alkalmazzanak.

Ezek bizony nem mulatságos dolgok, hanem elkö- vetkező veszély idején nem is mulatságról, hanem oku- lásról s elhatározott értelmes cselekvésről van szó. Hányan akadhatnak közöttünk is, kik ha udvarukon, kapujuk előtt vagy lakásukban figyelemmel körültekintenek, megnyug- vással mondhatnák: „na! minden rendén van, csillog minden a tisztaságtól, levegőmet ártalmas kigözölgések nem szennyeznek, életmódom, táplálkozásom kifogástalan; ivóvizem kiállja a versenyt a kristálytisza vízzel“. Marad- junk csak az utóbbi pontnál.

Csekély mélységű kutainkban gyakran zavaros a víz, tartós szárazság idején azért, mert merítéskor a leülepe- dett iszapot felkavarják, esős időben azért, mert a talaj szennyezett felső rétegeiből korhadó növényi vagy állati részeket s nagymennyiségű földes anyagokat víz magá- val a beszűremkedő esővíz a kut üregbe. — Addig tehát, míg az egészségügyi dolgokban való szélesebb körű fel- világosodás lehetővé teszi, hogy mint ezelőtt 2 ezer esz- tendővel a görögök s rómaiak korában, minden nagyb- bacska községben a lakosság burezetett forrás vízzel ol- talmazza egészségét, a káros behatásoktól magunk s esa- láduink iránti kötelességet teljesítenünk, ha minden ház- tartás pénzében, vagy a hol pénzre nincs a lakás egy hűvösebb helyén a napi szükségletet költségre alig kerülő módon megszűrjük. A megszűrés következőleg történhe- tik: egy fenekére állított s a fenék felett 2 hüvelyknyire szűrőcsappal ellátott átalagba legalól másfél tenyér ma- gasságig darabosan megtört faszenet töltünk, ezen rétegre hasonló vastagságu jól kimosott s megszáritott homok jó, erre megint szén és homokréteget s legfelül szénréteget fejezi be a szűrőt. A kivett fenék s a legfelső szénréteg közt maradó irt megtöltjük a megszürendő vízzel s az átalagot deszkával vagy ruhával letakarjuk, hogy por vagy más tisztáltság a vízbe ne juthasson. — A szűredéket mindaddig elöntjük, míg a víz kristály tisztán nem szű- rődik át. Nehány heti használat után, ha a szűrő nem működik kielégítőleg, a szűrő anyagot kiöntjük, az edényt jól kitakarítjuk s azután szűrő rétegeket újjakkal váltjuk fel.

CSARNOK.

A másnap.

— Uti naplómból. — (Folytatás)

És mit szóljak az ebédről? Ha azt mondom jó volt, nem mondok igazat; ha azt, hogy nem: akkor sem, mert elfogyott, a rosz pedig nem szokott elfogyni. Csak az az egy igaz, hogy tulnyomó nagyrészt a németek ették meg, kiknek oly kifczamodott izlésök van, mint akár a muszkának. Összefőz és összeeszik sokszor ez is minden- felét, a nélkül, hogy tudná, mit is eszik voltaképp? A vaját imádja. E nélkül egyetlen étel sem készülhet, még mikor disznóhust süt, ahhoz is lop egy picinykét. Vaj érzik ki a levesből, vaj a tésztából, vaj a zöltségek és sültekből, ugy hogy én csudálkozom, hogy is nem váltam én már vajjára! Aztán a mi legfőbb, hiányzik az ételek- nél a 3 első kellek: a szép szín, a kellemes illat és jó íz, ha pedig csak egy hiányzik a kellekek közül, az étel már nem tökéletes. — A leves nem lehet szép színű, a mellett, hogy a vaj elveszi, de főzésekben nem is veszik le a hushabot; nem lehet jó ízű, mert nincs benne vete- mény; nem lehet jó illat, mert a vajnak, mely benne van, rendszeren kiállhatatlan a szaga. És ez így van minden ételnél, nemcsak a levesnél.

Sokszor mondják a németek, hogy ők az első nem- zet Európában s valóban kezdetben, míg csak a roppant bibliathékákat láttam, kezdem is elhinni, de mihelyt a konyhájokat jobban szemügyre vettem, beállottam a taga- dók sorába, mert mondják meg csak kérem igazán: lehet- é az az első európai nemzet, melynél a jó izlés hiányzik? E tekintetben még mi is sokkal felette állunk a „német sógor“-nak, mert még a „gulyás“-unkról is elismerőleg nyilatkoznak mindenfelől, sőt megpróbálgatják készíteni az itteni vendéglőkben is, már pedig nekünk a gulyásnál százszor jobb ételeink is vannak. Míg ellenben azt soha- sem hallottam, hogy a német ételeket valaki dicsérte volna a németen kívül.

Tyűh, teringettél! Most veszem észre! Hiszen én nem akarok ételapó irni, sem pedig a nemzetek izlését összehasonlítani. Engedelmet kérek, de — őszintén meg- vallva — én e tárgygyal ugy vagyok, hogy ha rátéved gondolatom, nem tudom visszatartóztatni magam, nem tudom megállani, hogy a németekre egy keserű oldal- vágást ne mérjek azért a sok rosz ételért, a mit velem 8 hónap leforgása alatt drága pénzért megétettek. Tessék csak megnézni hazaküldött leveleimet, még azokban van- nak aztán az igazi magasztalások a különböző „speiz“-ok felől. Vagy csak hallották volna azt az asztaláldást, a mit én a wiesbadeni vendéglősné-asszonynak mondtam a nagyszerű ebéd után: akkor tudom megbocsátanak nekem, hogy itt a német ételeket kezdem itélgetni.

De hát, hogy is ne fakadjon ki az ember, mikor piros pünkösöd harmadnapján olyan „spárgával“ traktálják meg, mint a ruhaszáritó spárga. Meg is kérdeztem tüstént, hogy nem azon száritották-e az ingeinket?

Mikor láttam, hogy a jó asszony nem érti el a czélzást, fogtam magam s leszidtam amugy magyarosan; — lehet, hogy éppen ezért nem sokat értett belőle. Annyit azonban mégis megértett, a mennyi kellett, mert ugyancsak kérte az engedelmet és nagy méntességére felhozta, hogy nem volt egyéb zöldség a kertjében, a mi még egy wiesbadeni vendéglősnére is sajnálatos.

A németek kezdtek mentgetni a vendéglősnét, — miután ők jól felpakoltak a spárgából, — felhozták ellenem, hogy én még meg se kóstoltam azt az ételt és mégis elítéltem! De hát, kérem, miért is veszélyeztette az ember a fogait, mikor a villával is észreveheti, hogy az szilykeménységű? Különben az összeszólalkozás nem tartott sokáig, mert a vendéglősnének azon állítását, hogy az „késői spárga“, én is aláírtam, jóllehet a közlebbi időben nem olvastam sem a Mauthner, sem a Földessy magkereskedésének nagy képes árjegyzékét.

Nem hallgathatom el, hogy ez az eszmecsere jelen-
tekenyen lehozta a számlát, a mennyiben a vendéglősné csak feleárat vette meg a spárgának, a mi bizony ugy is jelentékeny összeget tett ki.

Kiss Sándor.

(Folytatása következik)

VEGYES HIREK.

— Az alsófehérmegyei tanítótestület n.-enyedi köre szeptember 29-én gyűlést tart, melyre a tagok és érdeklődők tisztelettel meghívotnak. — Nagyenyed, 1886. szeptember 18. A z e l n ö k s é g.

— Közgyűlés. Az „Alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyesület“ alakuló közgyűlése — a mint az előkészítő bizottságtól vett meghívásból értesülünk — Gyulafehérvárt folyó évi szeptember 22-én szerdán délután 4 órakor a városház nagytermében fog megtartani.

— A nagyenyedi műkedvelő társulat vegyes énekára megkezdte s szép sikerrel folytatja énekpróbáit. Igen ohajtandó volna, hogy a társulat azon hölgytagjai közül, kiket a természet a hangok bájával is felruházott, senki se vonja ki magát a jótékonyezélu önmivelésből.

— A Ludas körüli nagygyakorlatokról visszatérő 50-ik és 64-ik gyalogezred szombaton délbe vig zeneszó mellett vonult be városunkba. A csapatok a nagy hőség, a hiányos szállások és a nagy erőltetett menetek miatt sokat szenvedtek. — Hirszerint több haláleset is történt. — Délután a 64-ik ezred kitűnő zenekara a sétatéren játszott s a nagy szabotossággal játszott zenedarabokban nagy közönség gyönyörködött. Ma hajnalban a jobbára megyei fiukból álló ezredek Gyulafehérvár felé indultak.

— Nász hír. Marosváradjai Glüeck Samu szept. 15-én tartotta meg esküvőjét Deutch Ilona urhölgygyel a budapesti dohányutczai templomban.

— Fodor József a közegészségtan tanára s hazánkban e téren a legavatottabb s legszorgalmasabb buvár, mint ideai egyetemi rector, ünnepélyes megnyitó beszédben a fiatalság testi nevelésével foglalkozott s reámutatott a magyar fiatalság testi fejlesztésének elhanyagolására, melynek nevelésénél egyoldalulag az ész fejtesére fektetik kizárólag a főszlyt s nem engednek időt és tért hogy a fiatalság, mint Angliában és Franciaországban czéleszerű játéknemek s testgyakorlatok által testét is a szellemmel arányosan fejleszse. Hivatkozott Gambettának a francia fiatalságról hangoztatott mondására: „Nem akarom, hogy a fiatalság csak olvasni és gondolkodni tudjon, azt csak akarom, hogy cselekedjék s ha kell verekedni is tudjon“. Kétségkívül ugy az elemi, mint a közép és felső iskolákban több mozgásra, több erögyakorlatokra volna szükség s ez a meglevő játéknemek fejlesztése és új játéknemek meghonosítása által el is lenne érhető, ha a dolgot iránt tanítóink is érdeklődnének s az oktatás és vezetés szerepét e téren sem kicsinylenék.

— Tóth Béla és Zoltán Gyula színtársulata e hó 15-én szerdán kezdte meg előadásait az „Ura és cseledek“ című bohózzal, csütörtökön pedig „A tiszteletes ur keservei“ 3 felv. vigjáték került színre. Mint e két előadás után ítélnék, a társulat oly erővel rendelkezik, minők bármely vidéki színpadnak állandó sikert képesek biztosítani. A férfiszereplők közül — az igazgatókon kívül — figyelmet ébresztő játékkal kitűntek: Láng Ödön, Wesselényi Antal, Pelsőczy, Tischler; a nők közül különösen Kovácsicsné Sarolta, Zoltánné, Wesselényiné méltók a felemlítésre. — Színészeink az említett két darabot csaknem üres padok előtt játszták el, pedig így, a mint jelenben működnek, nagyobb mérvű pártolást érdemelnének közönségünk részéről. — Biztos tudomásunk van róla, hogy a társulat közelebről gyökeres változásokon fog keresztül menni, a mennyiben több új és kitűnő tagot vesz fel és saját zenekarral fog gyarapodni, a minek csak örvendeni tudunk. — Ma vasárnap Szigligeti népszimnűve „A cigány“, hétfőn bérlet első számban „Egy katona története“, kedden pedig „A sabinnók elrablása“ című szimnűvek kerülnek színre. — Ezekről jövő számunkban bővebben fogunk megemlékezni.

— Az uralgott nagy hőség a szeptember 16-án kerekedett hideg szél folytán, 17-én érzékeny hűvösre változott, 18-án hajnalban csekély dér is volt, mely azon-

ban kárt nem tett. — Most már a legnagyobb zavarban vagyunk. A szántás vetés érdekében s tekintve a földön keletkezett nagy repedéseket meg az unalmas port: esőért kellene epednünk, de akkor könnyen fagyot kaphatunk ráadásul, mire az éretlen szőlőnek éppen nincs szüksége. Talán legtanácsosabb angol módra a be nem avatkozás elvét vallani és egyszerűen mindig kibékülni az adott helyzettel, ha nem is éppen innyünk szerint való.

— Kossuth Lajos a „bolgár tragoédiáról“ ezim alatt Helti Ignáchoz fényes irályu s magvas fejtegetésekben gazdag levelét írt, melyben az orosz terjeszkedés ellen kikel s monarchiánk részéről erőlyesebb védekezést tart szükségesnek.

— Kolera Györött. Szeptember 5-ike óta a kolera Györött is szedi áldozatait s eddig 74 betegségi eset közül 16 halálosan folyt le, a többi részint felgyógyult, részint még kezelés alatt áll.

— Új fegyvert kap a hadsereg és honvédség s a jelenlegi Werdel-féle hátultöltőket a népfelkelés örökl. Manlicher bécsi vasuti mérnök a szerencsés halandó, ki ez új szerkezetű fegyvert feltalálta s ennek révén egyszerű vasuti hivatalkókból dús gazdag ember lett. E fegyvernek, melylyel percenként 30—40 lövést lehet tenni, ára darabonként 50 forint. Másfélmillió kell belőle s még szerencse, hogy a beszerzés több évre felosztva történik, mert különben az adófizetők azt se tudnák hová legyének örömkömben.

— Nyilvános számadás. Az abrúdbányai magyar olvasó és társalgó körünknek aug. 19-én a könyvtár javára rendezett táncmulatságból folyólag még utólagosan fizettek Lobonez Miklós ur 1 frt. Drégán János ur Verespatakról 2 frt, mit köszönetünk mellett nyugtáznak. — Molnár Árpád, kör-pénztárnok.

— A feeskék, ereszeink csicsergő dalosai már több nappal ezelőtt megkezdtek vándorutjukat, a miénknél, ha nem is jobb, de mindenesetre melegebb, másik hazájuk felé; egy kis bator csapatjuknak azonban nem olyan sietős az útja s ezek még tegnapielőtt Ompolyicza telegraf sodronyain tartottak pihenőt. — Vajjon nem választ vártak előre ment társaiktól?

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcsfáknak nyáron át és ősszel való ápolásáról.

(Vége)

Ha a gyümölcsfejlődés ideje alatt igen száraz idő jár, nemcsak az ily trágyázó öntözéssel, de még a tiszta vízzel való öntözéssel is gyakran egész fák gyümölcstermését meg lehet menteni, a melyek különben a szárazság következtében félig kinöve hullanak le. Az a kis munka, fáradság, a mit erre fordítunk, még csak távolról sincs arányban ama nagy haszonnal, melyet vele elérünk. Az öntözésre legjobb, legmegfelelőbb a szénakaszálás és aratás közötti idő (július—augusztus). Azonban a bigtrágyázást a cseresznye, kajszinbarack, ősi barack és diófánál nem szabad alkalmazni. Itt csak jó trágyás földdel kell segíteni.

A gyümölcs-leszedésnél meg először is igen hibás eljárás az, hogy egy-egy fának a termését rendszeren egyszerre szedetik a legtöbbször le, holott a fa koronájának szegélyén s a napos oldalon az előbb beérik, tehát előbb is szedendő le, mint a korona belsejében és az északi oldalon termett gyümölcs.

Az is hibás eljárás, hogy a gyümölcsleszedéssel való leszedésnél addig várnak rendszeren annak kiürítésével, míg az egészen megteik, pedig ekkor az egymásra hulló gyümölcs megsérti egymást s foltokat kap; minden egyes gyümölcsöt külön kell levenni vele, ha ép gyümölcsöt

akarunk kapni s a leszedett gyümölcsöt egy lapos, posztóval kibélelt kosárba rakni.

A gyümölcsnek a fáról való lerázása egészen elvetendő rossz szokás, s csakis értéktelenebb gyümölcsnél engedhető az meg, de ekkor is szalmát kell teríteni a fa alá s egyszer megrázva a fát, azt addig ismételni nem kell, míg az első lerázásra lehullott gyümölcs fel nincs szedve a fa alól, hogy a gyümölcs egymáshoz verődését is lehetőleg megakadályozzuk.

A diófa ellen elkövetett általában szokásban levő barbár eljárás helyett, hogy arról a gyümölcsöt póznákkal verik le s ez alkalommal temérdek galy is leveretik, melynek legfelsőbb rügyei a jövő évre adtak volna termést, egyebet ajánlani nem lehet, mint azt, hogy hadjuk a diót jobban megérni s ekkor rázás által igyekezzünk arról a termést lekapni.

Október elején fel kell a fák körül hagyott tányérokot 1—1 és félméter szélességben jó mélyen ásni, hogy ez által a magukat odarejtett rovarbábok és álcák a talaj felszínére kerüljenek és ott a téli fagy által elpusztításának. A mikor ideje van, a fák kérgébe magokat elrejtett rovarbábok és álcák megsemmisítése végett a fák törzsének és vastagabb ágainak még habarekkal való bekenésére is. A mi által egyszersmind a fák kérgén tányázó mohok és szömök is elpusztíthatnak, melyek ott jó oltalmat adnak szintén a rovarálcák és báboknak.

Sok hasznos utmutatást foglalnak e sorok magukba, jó lesz azokat figyelemre méltatni mindenkinek, a ki csak gyümölcstenyészéssel foglalkozik.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY

SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Árverés.

Közudomásra hozatik, hogy a tövisi koresma-regalének egész évi italmérési joga az 1887. év január 1-től három évre, Tövis község irodájában, 1886. év október 3-ik napjának délutáni 3 órakor nyilvános árverésen bérbe adatik.

Kikiáltási ár 8650 frt 88 kr és a koresmajogosultakat terhelő királyi adónak bérlo általi hordozása.

Árverező köteles 865 frt bánatpénzt előlege-sen letenni.

A részletes feltételek alólirotnál Nagyenyeden és Tövis község irodájában megtekinthetők.

Müller Mihály,

tövisi koresmajogosultak meghatalmazottja.

Árverezési hirdetmény!

A diódi birtokosság részéről közzé tétetik, hogy Diód községben levő 9 havi koresmajoga 1886. évi szeptember 27-dik napján délelőtt 10 órakor Diód község előljárosági hivatalos helyiségében nyilvános árverésen haszonbérbe adatik 1887. évi január hó 1-től kezdőleg 3, esetleg 6 évre.

Kikiáltási ár 1600 forint o. ért.; árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10 %-át bánatpénzül letenni. Irásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt elfogadtnak.

A részletes feltételek Diód község előljároságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Diódon, 1886. évi szept. hó.

Diódi birtokosság.

3-3

Magyarország legocsóbb és legdíszesebb szépirodalmi képes hetilapja.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“

1886. október elsején a kilencedik évfolyamba lép.

Lapunk életideje a legkézzelfoghatóbb bizonyíték arra nézve, hogy a hazai családnak befogadott kedvelt barátja lett s a legnemesebb örömmel mondhatni, hogy a „Képes Családi Lapok“ térfoglalásával sok kétes becsü, selejtes tartalmu, különösen külföldi olvasmányokat szorítottak le a családok asztalairól, melyek részint hiu igéretekkel, részint nagy hanggal folyton kisértenek megvesztegetni a hazai közönség jóhiszeműségét.

Lapunk tartalmára nézve a kiadó és a szerkesztőség versenyezni fognak a buzgalomban, hogy továbbra is fokozott mérvben kiérdemeljük a közönség elismerő támogatását.

Közölni fog jels eredeti és fordított költeményeket, beszélyeket, rajzokat, népmesét, szépirodalmi cikket; a rohanó idővel tartand minden irányban. Heti tárcák, adomák, apróságok, hírek, talányok stb. stb. fogják élnikíteni a lap tartalmát — és azon leszünk, hogy a szövegbe nyomott képei a legjelesebb külföldi lapokban közöltekkel kiállják a vsrsenyt.

A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára: Egész évre 6 forint. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

Előfizetéseket elfogad minden hazai könyvkereskedés.

Mutatványszámokat küld ingyen és bérmentesen

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ kiadóhivatala BUDAPESTEN,

IV. kerület, papnövelde-utca 8. szám alatt.

1-3

Ny. Wokál János gyorssajtóján Nagyenyeden.

Szerkesztői

Nagy-Eny

A KIADÓHIVA

hová

lap szellemi és

közlemények k

Kiadóhiva

Wokál János könyv

hová

az előfizetések és

bérmentesen kü

Kéziratok nem ad

Olvasóink el
hogy a radnóthi
kezeblő adás-vevő
kus status kezeib

Mikor ez a sz
aggodalom szállta
két, hogy magya
egyik erős bástyáj
fog-e az olyan ga
magyarokkal s le
hogy érdekeinket
gálja? sőt nem
ki a magyarság

Első esetben
pozíciót, melyne
létünk fennmar
delmeinkben szá
törlőnkül kellett
kell vala készülv
birtok bástyái m
tett nemzeti létel
intéztetni.

Istennek leg
nem következett
kézben maradt,
ban olyan tulaj
szinüség is ki v
kat. hold terület
sága kezeiből va
rendben vagyun

A birtokvás
dés merült fel,
miként jövedelm
A legközelebbi
tott statusgyűlés
Ugyanis ez ügy
tanácskozás utá

T

O

Hire

Nagy

Hogy

Igen

Hire

S ne

Hogy

Egy-

Nagy

Legs

Cser

Éjjel

Egys

Bees

S ha

Gyás

Kis

Halv

Cser

Hall

Hat

Átsz

Cser

Hej,

Faj

36